

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

от

Министерския съвет на Република България
по конституционно дело № 6 за 2009 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛЮ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение на Конституционния съд от 4 юни 2009 г. сме конституирани като заинтересувана страна по конституционно дело № 6 за 2009 г., образувано по искане на 49 народни представители от 40-то Народно събрание за установяване противоконституционност на разпоредбите на чл. 38; чл. 42, ал. 4; чл. 136; чл. 138; чл. 147; чл. 148-153; чл. 163-165; чл. 167, ал. 1; чл. 170; чл. 172; чл. 178; чл. 189, ал. 1; чл. 209, ал. 2; чл. 297, ал. 3; чл. 327; чл. 338; чл. 340, ал. 2; чл. 357; чл. 365; чл. 401 от Закона за съдебната власт в редакцията им след измененията, извършени съответно с параграфи 6, 7, 25, 26, 29, 31-36, 39-41, 43, 44, 46, 48, 51, 57, 74, 83, 86, 91, 94 и 108 от Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ДВ, бр. 33 от 2009 г.), както и на параграфи 111-113 от Преходните и заключителни разпоредби на същия изменителен закон.

В искането на народните представители се твърди, че посочените законови разпоредби противоречат на чл. 8; чл. 88, ал. 1; чл. 117, ал. 2; чл. 129, ал. 1, 3 и 6; чл. 131, чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията, както и на всички конституционни разпоредби, които съдържат думите „съдии, прокурори и следователи“, а в своята цялост съдържат такива

44
противоречия, които са конституционно нетърпими и нарушават принципа на правовата държава по чл. 4, ал. 1 от Конституцията.

1. Изходни позиции при обсъждане конституционносъобразността на горепосочените разпоредби предвид обстоятелството, че народните представители оспорват разпоредбите в тяхната съвкупност и с общи аргументи. Конкретните твърдения за противоконституционност ще бъдат разгледани отделно.

Разпоредбите на чл. 38; чл. 42, ал. 4; чл. 136; чл. 138; чл. 147; чл. 148-153; чл. 163-165; чл. 167, ал. 1; чл. 170; чл. 172; чл. 178; чл. 189, ал. 1; чл. 209, ал.2; чл. 297, ал. 3; чл. 327; чл. 338; чл. 340, ал. 2; чл. 357; чл. 365; чл. 401 от Закона за съдебната власт в редакцията им след измененията, извършени съответно с параграфи 6, 7, 25, 26, 29, 31-36, 39-41, 43, 44, 46, 48, 51, 57, 74, 83, 86, 91, 94 и 108 от Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ДВ, бр. 33 от 2009 г.), както и на параграфи 111 - 113 от Преходните и заключителни разпоредби на същия изменителен закон, уреждат отношенията относно устройството и принципите на дейност на следствените органи и тяхното място в системата на съдебната власт. С направените от законодателя изменения в тези разпоредби се променя мястото на следствените органи в системата на съдебната власт, като те се включват в прокуратурата. Ръководството на Националната следствена служба се осъществява пряко от главния прокурор или от нейния директор, който е и заместник на главния прокурор по разследването. Директорът на Националната следствена служба осъществява административното и организационно ръководство на следователите в Националната следствена служба и методическо ръководство на следователите в окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури. Всички други изменения относно организацията на дейността на следствените органи, статута на следователите, условията и реда за назначаване и освобождаване от длъжност на следователите, са свързани с тези структурни изменения. Отделните разпоредби са част от цялостна уредба на обществени отношения и затова представляват комплекс от правни норми, който трябва да се разглежда в единство с оглед логическата им обвързаност. Ето защо съответността с Конституцията на оспорените разпоредби следва да се разглежда и обсъжда в съвкупност, а не поотделно.

Принципните въпроси, които се поставят в искането на народните представители, може да се обобщят така: представляват ли измененията в тяхната съвкупност промяна във формата на държавно управление, нарушават ли се конституционно установените структура и функции на органите на съдебната власт?

В искането на народните представители се твърди, че измененията в Закона за съдебната власт не само не са в компетентност на обикновения законодател, но не са в компетентност и на обикновения конституционен законодател. Такива изменения може да извърши само Велико Народно събрание, защото те представляват промяна на формата на

държавно управление и нарушават задължителния характер на Решение № 3 на Конституционния съд от 2003 г. и на Решение № 8 на Конституционния съд от 2005 г.

Съгласно чл. 128 от Конституцията следствените органи са в системата на съдебната власт. Те осъществяват разследване по наказателни дела в случаите, предвидени със закон. Конституционният законодател определя, че следствените органи са част от съдебната власт, но не определя тяхната структура и административно-организационна връзка с другите органи на съдебната власт (съд и прокуратура). Сравнителният анализ показва, че подходът на конституционния законодател е различен спрямо другите органи на съдебна власт – в Конституцията съдът и прокуратурата са определени структурно и функционално. Следователно не може да се твърди, че следствените органи са самостоятелна структурна част от съдебната система, поради което конституционно допустимо е тези въпроси като част от въпросите по цялостната организация и дейност на следствените органи, да се определят на законово ниво. Към законова уредба на тези въпроси изрично препраща и чл. 133 от Конституцията.

В мотивите на тълкувателно Решение № 8 от 2005 г. по к.д. № 7 за 2005 г. Конституционният съд ясно изразява разбирането си по този въпрос и то не е в подкрепа на твърдението на народните представители, че това решение „не разрешава сливане на две от трите самостоятелни звена на съдебната власт“. В тези мотиви се казва:

„Единственият конституционен текст, специално посветен на следствените органи, е разпоредбата на чл. 128. В него действащата Конституция не урежда вида и структурата на тези органи и за разлика от съдилищата и прокуратурата тук и в останалите текстове на глава шеста не си служи с обобщено понятие за обозначаването им именно като система от органи. В тази конституционна рамка и съобразно чл. 133 от основния закон в последните години действаха, законодателно уредени чрез ЗСВ и НПК, различни организационни модели - от силно централизирана, до обратния полюс - силно децентрализирана система на следствените органи.

Член 128 от Конституцията определя функцията на тези органи - те осъществяват предварителното производство по наказателни дела.

Ето защо въвеждането в основния закон на текстове, които реструктурират според искането, а всъщност - създават структура на следствените органи, не е промяна във формата на държавно управление, защото и сега този въпрос е от компетентността на Народното събрание”

В същия смисъл са и изложените мотиви в Решение № 1 на Конституционния съд от 1999 г. по к.д. № 34 за 1998 г.:

„Трябва да се има предвид, че съгласно разпоредбата на чл. 128 от Конституцията следствените органи са в системата на съдебната власт и осъществяват предварителното производство по наказателните дела. Според чл. 133 от Конституцията организацията на следствените органи се урежда от законодателя.

Ето защо в правомощията на Народното събрание е да прецени и да закрие районните следствени служби и Националната следствена служба, както и да създаде Специализирана следствена служба, която заедно с окръжните следствени служби се ръководи от директор. При осъществяване на това правомощие на парламента не е нарушен основният закон, защото следствените служби остават част от системата на съдебната власт с предвидените в Конституцията правомощия.”

Изводът, който може да се направи от практиката на Конституционния съд, е еднозначен: преструктуриране на следствените органи чрез включването им в структурата на прокуратурата и при запазване на техните конституционни функции (извършване на разследване по наказателни дела) не е промяна във формата на държавно управление и не следва да се извършва чрез промяна на Конституцията нито от Велико, нито от обикновено Народно събрание. Това преструктуриране на законово равнище не противоречи на чл. 128 от Конституцията, защото те остават част от съдебната власт. Не се нарушава и баланса между органите вътре в съдебната власт, защото с включването на следствените органи в структурата на прокуратурата, те продължават да изпълняват основната си конституционна функция. Не се нарушава и чл. 127 от Конституцията, защото не се изземват или увеличават конституционно определени прокурорски правомощия: един от способите за осъществяване правозащитната функция на прокуратурата е възможността за извършване на разследване.

2. Относно твърдението, че § 112, ал. 1, 2 и 3 от Преходните и заключителни разпоредби противоречи на чл. 8, чл. 129, ал. 1, 3 и 6 и чл. 131 от Конституцията, тъй като понижаване и преместване на следователите може да извършва само Висшият съдебен съвет, а не Народното събрание по силата на закона.

Оспорените от народните представители разпоредби не изземват правомощия на Висшия съдебен съвет (ВСС) като кадрови орган на съдебната власт, защото уреждат висящи правоотношения - задължителен елемент на нормотворческия процес и същностен белег на правовата държава. Предвид новата структура на следствените органи следователите от окръжните следствени служби се преназначават без конкурс в окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури (§ 112, ал. 3). Единствената цел на тази уредба е да създаде специално правило за неприлагане на конкурсното начало при преназначаването, което се извършва от ВСС, а не от законодателя. Следователно не се изземват конституционните правомощия на кадровия орган на съдебната власт, а преназначаването на следователите не е понижаване в длъжност. То е следствие на новата структура на следствените органи в системата на прокуратурата. Няма намеса на законодателната власт в работата на съдебната власт, поради което не е нарушен и принципът на разделение на властите по чл. 8 от Конституцията.

Уредбата в § 112, ал. 1 от Преходните и заключителните разпоредби предвижда директорът на Националната следствена служба да продължава да изпълнява

44

задълженията си на административен ръководител до края на мандата, за който е избран, а съгласно § 112, ал.2 директорите на окръжните следствени служби се преназначават без конкурс на длъжност завеждащ окръжен следствен отдел в окръжните прокуратури и продължават да изпълняват задълженията си на административни ръководители до края на мандата, за който са избрани.

Твърдението, че административни ръководители на следствените органи противоконституционно се понижават, съответно освобождават от ръководна длъжност, е неоснователно. Конституцията не определя длъжностите на административни ръководители в съдебната власт, с изключение на трите висши - председател на Върховния касационен съд, председател на Върховния административен съд и главен прокурор. Съгласно чл. 129, ал. 5 от Конституцията административните ръководители в органите на съдебната власт, с изключение на тези по ал. 2, се назначават на ръководната длъжност за срок от пет години с право на повторно назначаване. От друга страна, в разпоредбата на чл. 133 от Конституцията се възлага на обикновения законодател да уреди организацията и дейността на съдилищата, на прокурорските и на следствените органи и условията и реда за назначаване и освобождаване от длъжност на съдиите, прокурорите и следователите. Като не изброява длъжностите на административните ръководители в чл. 129, ал. 5, конституционният законодател с чл. 133 от Конституцията предоставя определянето им да се извърши на законово ниво. Конституционното понятие "административни ръководители в органите на съдебната власт" е законово конкретизирано чрез изчерпателно изброяване в разпоредбата на чл. 167, ал. 1 от ЗСВ. И това изброяване е в съответствие с определената в Конституцията структура на органите на съдебната власт. Съобразно структурата на органите на съдебната власт и включването на следствените органи в прокуратурата длъжността завеждащ окръжен следствен отдел в окръжна прокуратура напълно логично отпада от длъжностите на административен ръководител. И тази промяна в класификатора на длъжностите на административен ръководител е в конституционна компетентност на законодателния орган. Съобразявайки се обаче с конституционно установения мандат на административните ръководители, законодателят не прекратява предсрочно мандата на директорите на окръжните следствени служби, въпреки изключването на длъжността от длъжностите по чл. 167, ал. 1 от ЗСВ. Не се прекратява предсрочно мандатът и на директора на Националната следствена служба, чиято длъжност остава длъжност на административен ръководител, но се променя на заместник на главния прокурор.

Следователно не се нарушава и принципа за разделение на властите по чл. 8 от Конституцията, защото законодателната власт не се намесва в работата на съдебната власт чрез изземване или засягане на нейни правомощия, а действа в рамките на изключителната си конституционна компетентност по чл. 84, т. 1.

По никакъв начин не се накърнява и несменяемостта на следователите по чл. 129, ал. 3 от Конституцията, тъй като те не се освобождават от длъжност като следователи. Не се освобождават от заеманата длъжност на административни ръководители преди изтичането

на заварения от законовите изменения мандат както директорът на Националната следствена служба, така и директорите на окръжните следствени служби.

3. Относно твърдението, че чл. 136 от ЗСВ след измененията с § 25 от ЗИДЗСВ, противоречи на чл. 117, ал. 2 от Конституцията, тъй като нарушава независимостта на съдебната власт, защото следователите се „преподчинявали” от закона на главния прокурор, а административно – на административния ръководител на съответната прокуратура.

Виждането на Конституционния съд за съдържанието на конституционния принцип за независимост на съдебната власт по чл. 117, ал. 2 е изразено в мотивите на Решение № 6 от 1993 г. по к.д. № 4 за 1993 г.:

”Независимостта на съдебната власт и по-точно на съдебния магистрат (в по-широкия смисъл, съдия, прокурор, следовател) се гарантира от това, че той се подчинява само на закона при вземане на решение; че свободно може да изгражда своето вътрешно убеждение; че е несменяем; че се ползва с имунитета на народен представител; че актът, постановен от съдия, може да бъде отменян само от по-горен съд, т.е. от съдебната власт, а не от друга власт; че съдебните актове имат задължителна сила и др.”

Аналогични са и мотивите на Решение № 1 от 1999 г.:

„В заключение, конституционно гарантираната независимост на съдебната власт, изразяваща се в подчинението единствено на закона при вземането на решения, тяхната неотменимост от законодателната и изпълнителната власт, както и кадровото ѝ формиране от Висшия съдебен съвет остават ненакърнени.”

Твърдението на народните представители за нарушаване на чл. 117, ал. 2 от Конституцията е неоснователно, тъй като конституционният принцип за независимост на съдебната власт „брани” съдебната власт от намеса на законодателната и изпълнителната власт в нейната работа. В оспорената разпоредба изобщо няма такава външна намеса от другите власти, а подчиняването на всички следователи на главния прокурор е съответно на принципа на организация на прокуратурата – единство и централизация. При положение, че следствените органи са в структурата на прокуратурата, те са подчинени на този принцип, така както и всички прокурори. Поддържането на тезата на народните представители означава, че може да се направи извод, че и всички прокурори като подчинени на главния прокурор, не се подчиняват на закона при изграждане на своето вътрешно убеждение и при вземане на решение. А такъв извод е правно несъстоятелен.

Възражението за административното подчиняване на следователите на съответните административни ръководители в прокуратурата пък не отчита обстоятелството, че всички магистрати са административно подчинени на съответните административни ръководители в системата на съдебната власт и това е принцип на организация на работата във всяка структура, независимо част от коя държавна власт е.

4. Относно твърдението за противоконституционност на изменителния закон поради противоречие с процедурата по чл. 88, ал. 1 от Конституцията, изискваща обсъждане и приемане на законите с две гласувания.

В искането на народните представители се твърди, че промяната на формата на държавно управление чрез преминаването на следствието в прокуратурата, извършена с оспорените разпоредби, е приета с едно гласуване.

Конституционната уредба в чл. 88, ал. 1 изисква законите да се обсъждат и приемат с две гласувания, които се извършват в различни заседания, като само по изключение Народното събрание може да реши двете гласувания да се извършат в едно заседание. В лаконичната уредба на чл. 88, ал. 1 конституционният законодател определя само необходимия брой на гласуванията на законите, които се приемат от Народното събрание, като се ръководи от идеята за създаване на механизъм, гарантиращ задълбочено и повторно обсъждане на законопроектите (за разлика от останалите актове на Народното събрание, които съгласно чл. 88, ал. 2 от Конституцията се приемат с едно гласуване). Този механизъм е гаранция за предотвратяване на прибързано, недостатъчно обмислено приемане именно на актовете с най-висша юридическа сила след основния закон-Конституцията, за недопускане на грешки, непълноти и несъответствия в уредбата на основни обществени отношения с правни последици за неограничен кръг адресати. Този механизъм обаче не е конкретизиран на конституционно равнище. Разпоредбата на чл. 73 от Конституцията предвижда организацията и дейността на Народното събрание да се осъществяват въз основа на Конституцията и на правилник, приет от Народното събрание. В съответствие с чл. 73 от Конституцията нормативната процедура, по която се извършва гласуването на актовете на Народното събрание се урежда в Правилника за организацията и дейността на Народното събрание (ПОДНС).

В чл. 70, ал. 1 от ПОДНС е уредена възможността народните представители да правят предложения за изменения и допълнения в приетия на първо гласуване законопроект. Съгласно чл. 71, ал. 2 от ПОДНС при второто гласуване се обсъждат предложенията на народните представители, постъпили по реда на чл. 70, както и предложения на водещата комисия, включени в доклада ѝ. Не се обсъждат и гласуват само предложения, които противоречат на принципите и обхвата на приетия на първо гласуване законопроект.

При спазване на тази процедура, няма нарушение на конституционното изискване по чл. 88, ал. 1, защото целият закон, част от който са и приетите предложения, направени между двете четения, е приет на две гласувания. Тази теза нееднократно е застъпена и в практиката на Конституционния съд. Така напр. в мотивите на Решение № 14 от 2001 г. по к.д. № 7 за 2001 г. се казва:

„Съвсем естествено и конституционно съобразно е внесените законопроекти да бъдат изменяни и допълвани в процеса на тяхното обсъждане. В конкретния случай, след като народните представители са изпълнили своето конституционно правомощие, в хода на

законодателния процес между двете гласувания да внесат промени в законопроекта на ЗИДЗДБДС, без да променят принципите и целите на закона, очевидно е, че не е нарушено конституционното изискване на чл. 88, ал. 1 и законът е обсъден и приет на две гласувания, извършени в отделни заседания.”

Аналогични мотиви са изложени и в Решение № 28 от 1998 г. по к.д. № 26 за 1998 г., Решение № 1 от 1999 г. по к.д. № 34 за 1998 г., Решение № 4 от 2002 г. по к.д. № 14 за 2002 г. и др.

Официални документи за проведените заседания на Народното събрание са неговите стенографски протоколи, от които може да се установи наличието на кворум в залата, наличието на необходимото мнозинство за приемане на актовете, броя на гласуванията, с които е приет закон или друг акт, т.е. да се установи спазването на конституционните изисквания. Постоянна е практиката на Конституционния съд в този смисъл. Според мотивите на Решение № 3 от 1993 г. по к.д. № 2 за 1993 г.:

„При преценката за конституционност на процедурата по гласуване и приемане на актовете на Народното събрание Конституционният съд изхожда от данните в стенографските протоколи за заседанията на Народното събрание. Той не може да открива производство по тяхното оспорване. Стенографските протоколи са официални документи на Народното събрание и имат пълна доказателствена сила за отразените в тях изявления, обстоятелства и констатации, включително за броя на присъстващите народни представители (кворум), за броя на гласувалите „за”, „против” и „въздържал се” и др., които констатации могат да бъдат правени само от Народното събрание.”

Тези мотиви са потвърдени от Конституционния съд и в Решение № 18 от 1995 г. по к.д. № 16 за 1995 г., Решение № 25 от 1998 г. по к.д. № 22 за 1998 г., Решение № 28 от 1998 г. по к.д. № 26 за 1998 г., Решение № 1 от 1999 г. по к.д. № 34 за 1998 г. и др.

От стенографските протоколи от заседанията на Народното събрание по обсъждане и гласуване на Закона за съдебната власт се констатира, че на 20 февруари 2009 г. Народното събрание приема на първо гласуване три законопроекта: на Министерския съвет, на народните представители Елеонора Николова и Мария Капон и на Бойко Великов и група народни представители. Действително предложенията за включване на следствените органи в прокуратурата и другите, свързани с тях изменения, са направени преди второто обсъждане на законопроекта, приети са от водещата комисия и са отразени в доклада ѝ. В приетия на първо гласуване законопроект на Министерския съвет също се предлагат структурни промени за следствените органи чрез закриване на окръжните следствени служби и създаване на териториални следствени отдели към Националната следствена служба. С предложените от народните представители и водещата комисия изменения в приетия на първо гласуване законопроект на Министерския съвет структурната реформа на следствените органи се доразвива, без да се засягат принципите и обхвата му. Затова приемането на новите предложения при второто гласуване на законопроекта на

заседанието на Народното събрание на 23 април 2009 г. е в съответствие с процедурата по чл. 88, ал. 1 от Конституцията и по ПОДНС.

5. Относно твърдението, че оспорените разпоредби нарушават принципа на правовата държава по чл. 4, ал. 1 от Конституцията, тъй като предизвикват хаос от противоречия, които правят неизпълними различни закони.

Същностните признаци на конституционния принцип по чл. 4 на правовата държава са изложени в мотивите на Решение № 1 от 2005 г.:

"Правова държава" означава упражняване на държавна власт на основата на Конституцията, в рамките на закони, които материално и формално съответстват на Конституцията и които са създадени за запазване на човешкото достойнство, за постигане на свобода, справедливост и правна сигурност."

В същото решение Конституционният съд „е на мнение, че не бива да се допуска принципът на правовата държава да бъде неприсъщо натоварван, при което всякакво правно нарушение да бъде квалифицирано като противоречащо на правовата държава, а оттук - ясното съдържание и приложимост на принципа да бъдат накърнени."

При положение, че цялостната законова уредба, приета с измененията в ЗСВ, не противоречи на Конституцията, неоснователен е извод за конституционна нетърпимост на законови разпоредби понеже имало вътрешно противоречие (напр. чл. 164, ал. 1 и 2 от ЗСВ) или противоречие, съответно неосигуряване изпълнението на други законови разпоредби. По принцип противоречието на една законова норма с разпоредба от друг закон не води до нарушаване на Конституцията. Ако се констатират такива противоречия, в компетентност на Народното събрание е да ги отстрани.

Мотивите на Решение № 14 на Конституционния съд от 2000 г. по к.д. № 12 за 2000 г. съдържат категоричното разбиране на съда по този въпрос:

„Съдът отбелязва, че изложените доводи за вътрешни противоречия във възприетата законодателна уредба и неясноти при нейното тълкуване не са достатъчни за обявяването на съответните разпоредби за противоконституционни. Последователното провеждане на подобно разбиране би означавало да се признае на Конституционния съд компетентност за проверка на съответствие на "законите със законите", нещо, което Конституцията не предвижда.

Въвеждането на изискване за вътрешна съгласуваност на законовата уредба има отношение към принципа на правовата държава, но само при условие, че установеното противоречие по характер и степен е конституционно нетърпимо. Вътрешното противоречие в закона трябва да засяга конституционни ценности и норми, за да бъде въздигнато в основание за обявяване на конкретни норми за противоконституционни."

В искането на народните представители не се излагат аргументи за конкретни противоречия между ЗСВ и други закони, а се излагат предположения за евентуална неприменимост на процедури по други закони. Констатациите на народните представители

за невъзможност за издаване на удостоверителни документи по Закона за българските документи за самоличност, Закона за частната охранителна дейност, Закона за контрол над взривните вещества, огнестрелните оръжия и боеприпасите, Закона за българското гражданство, Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, Закона за чужденците в Република България, за противоречие с предвидения бюджет по Закона за държавния бюджет за 2009 г., са въпроси от сферата на правоприлагането. Ако действително се установят затруднения при прилагането на други закони, налагащи изменението им, решаването на тези въпроси е от компетентност на Народното събрание, а не на Конституционния съд.

От посочените от народните представители закони, в които се създавал „правен хаос“, намираме за необходимо да се обсъди възражението за противоречие (макар да не са изложени конкретни аргументи) между Закона за съдебната власт и Наказателно-процесуалния кодекс (НПК), тъй като са свързани закони и евентуално противоречие между тях може да е конституционно нетърпимо и да доведе до нарушаване на принципа на правовата държава. Народните представители твърдят, че новият чл. 52, ал. 2 от НПК подменя общата компетентност на прокурорите и се предпоставяли спорове за некомпетентно разследване и неяснота при разпределянето на делата между следователите и разследващите полицаи.

С разпоредбата на чл. 52, ал. 2 от НПК се предвижда, че следователите при извършване на разследването имат правомощията на прокурорите по чл. 46, ал. 2, т. 2 – да извършват разследване или отделни действия по разследването и други процесуални действия. Създадената възможност следователите да извършват разследване или отделни действия, както прокурорите, по дела, които се разследват от разследващи полицаи, е в съответствие с конституционните правомощия на следствените органи. Целта на тази законова уредба е подобряване качеството на разследването и събирането на голям доказателствен материал, което е в пряка връзка с юридическото образование и големият опит на следователите. Не се изземва компетентност на разследващите полицаи, не се подменя и общата компетентност на прокурора, която е да упражнява ръководство и контрол върху разследването. Няма опасност и от „неясни критерии“ за разпределяне на дела, тъй като чл. 194 от НПК изчерпателно изброява разследването по кои дела се извършва от следователите. По всички останали дела разследването се извършва от разследващите полицаи. Следователно няма противоречие между ЗСВ и НПК, което да води до нарушаване принципа на правовата държава по чл. 4 от Конституцията. Може би във връзка с измененията в ЗСВ ще се наложи да се извършат изменения в НПК, но това е част от нормалния нормотворчески процес за привеждане в съответствие нормите на закони, уреждащи обществени отношения в една и съща област.

6. Относно твърдението за противоречие на оспорените разпоредби с всички конституционни разпоредби, съдържащи думите „съдии, прокурори и следователи“, защото „професията следовател ставала второ качество“.

Това твърдение е неоснователно, защото с оспорените разпоредби не се закриват следствените органи и не се премахва длъжността следовател. Следователите продължават да изпълняват същите функции като досега, но в структурата на прокуратурата. А само от обстоятелството, че длъжността следовател няма да се заема в самостоятелно структурно обособено звено в системата на съдебната власт, а в прокуратурата, не може да се прави извод, че тя ставала „второ качество“.

В заключение може да се направи извод, че Конституцията оставя в компетентност на законодателя да прецени каква структура да определи за следствените органи, както и необходимостта от обособяване на следствените органи като самостоятелно звено в системата на съдебната власт или включването им в структурата на прокуратурата. Избраният от законодателя подход в оспорената законова уредба не е противоконституционен. Тази уредба е въпрос на законодателна целесъобразност и отразява избраните от законодателя модел и приоритети на съдебната реформа. В България подобен модел е познат исторически и вероятно и това е повлияло при неговия избор като най-подходящ. Този или друг избор, когато е в рамките на конституционната допустимост, е въпрос, чието решаване е от изключителна компетентност на Народното събрание, а не на Конституционния съд.

С оглед изложените съображения смятаме, че искането на 49 народни представители от 40-то Народно събрание за установяване противоконституционност на разпоредбите на чл. 38; чл. 42, ал. 4; чл. 136; чл. 138; чл. 147; чл. 148-153; чл. 163-165; чл. 167, ал. 1; чл. 170; чл. 172; чл. 178; чл. 189, ал. 1; чл. 209, ал.2; чл. 297, ал. 3; чл. 327; чл. 338; чл. 340, ал. 2; чл. 357; чл. 365; чл. 401 от Закона за съдебната власт в редакцията им след измененията, извършени съответно с параграфи 6, 7, 25, 26, 29, 31-36, 39-41, 43, 44, 46, 48, 51, 57, 74, 83, 86, 91, 94 и 108 от Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ДВ, бр. 33 от 2009 г.), както и на параграфи 111-113 от Преходните и заключителни разпоредби на същия изменителен закон, е неоснователно и следва да бъде отхвърлено.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Сергей Станишев)

